

Mötesanteckning

Dialogmöte Hjälpmedelsforum, Socialtjänst 2024-11-14

Tid: 09:00 – 15:00

Plats: Centralhuset konferens, Göteborg

1) Inledning, syfte med mötet och presentationsrunda

Kim Engwall, samordnare för socialtjänstprodukter i samverkansfunktionen för hjälpmedelsfrågor inleder med att hälsa alla välkomna till Hjälpmedelsforum, Socialtjänst. Linda Augustsson, i samverkansfunktionen för hjälpmedelsfrågor och Almir Avdic, processledare på Hjälpmedelscentralen presenterar sig. Därefter följer en kort presentation av alla i mötet, 20 personer deltar.

Syftet med Hjälpmedelsforum Socialtjänst är att skapa möjligheter till informationsspridning, dialog och erfarenhetsutbyte kring arbetet med att bygga upp ett samarbete kring digitala hjälpmedel inom socialtjänst. Det är även en möjlighet att knyta kontakter med andra kommuner i länet med liknande situation och utmaningar.

2) Stöd och organisation

a) Guidad tur på hjälpmedel i Västra Götalands webbplats

Visning av webbsidorna [Hjälpmedel i Västra Götaland](#) med tonvikt på handbok för personliga hjälpmedel inom socialtjänst, avtal, organisation och sidan för erfarenhetsutbyte.

Hjälpmedelsforum önskar mer uppdateringar gällande inkomna ansökningar allt eftersom ansökan hanteras, framför allt vad gäller tidsplan. Kim visar också att listan [Status – avtal, enkäter och anmälan till upphandling](#) just nu finns på projektet Digitala hjälpmedel i samverkans sida men att den på sikt kommer flyttas till en sida under Hjälpmedel i Västra Götaland.

b) Behovsbedömning av hjälpmedel jämfört med beställning av grundutrustning

Genomgång av skillnaden mellan personliga hjälpmedel och grundutrustning. Hjälpmedelsforum betonar riskbedömning som, utöver den individuella behovsbedömningen av hjälpmedel, särskiljer personliga hjälpmedel från grundutrustning.

Hjälpmedelsforum lyfter fram några exempel på hjälpmedel och för resonemang om dessa kan vara grundutrustning eller inte. *Läkemedelsautomat* lämpar sig inte som grundutrustning då det är en produkt som ställer krav på individuella inställningar för optimal användning. *Digitala lås* som används i ordinärt boende är personliga hjälpmedel som kräver en individuell bedömning av brukarens behov och av yttre förutsättningar så som dörr och låskista. På ett boende kan digitala lås vara grundutrustning då låsen sitter kvar på dörrarna oavsett vem som flyttar in, kräver då ingen individuell bedömning.

I samband med informationen lyfts frågor gällande buffertförråd. Buffertförråd är enbart till för personliga hjälpmedel. Hjälpmedel som tas ut från buffertförrådet registreras i webSesam. I och med registreringen skickas ett nytt hjälpmedel automatiskt till buffertförrådet, som på så sätt fylls på. Kommunen återtar inte hyreshjälpmedel till buffertförrådet utan all återlämning görs till Hjälpmedelscentralen, som ansvarar för rekonditionering. Kostnaden för buffertförråd beror på det totala värdet av antalet hjälpmedel som förrådet innehåller. Syftet med buffertförråd är att möjliggöra snabb leverans utan extra kostnad för "akutleverens". Det går att ha flera buffertförråd i en kommun.

c) Uppdrag från Hjälpmedelsforum Socialtjänst

Var och en funderar över sin roll i uppdraget och om utmaningar/framgångsfaktorer. Därefter reflektion i grupp utifrån frågorna:

- *Är uppdraget tydligt, eller behöver det justeras på något sätt?*
- *Vad behövs för att kunna utföra uppdraget (utmaningar och framgångsfaktorer)?*

Sammanfattning av det som grupperna lyfte fram:

Framsteg och framgångsfaktorer

- Hjälpmedelsforum inom socialtjänsten har ett klart definierat uppdrag, vilket ger en bra grund för arbetet.
- Rollerna förväntas bli klarare när hjälpmedel finns i sortiment, vilket kan underlätta samarbetet.
- Betoning på vikten av att följa strukturer och skapa ordning i processerna, vilket ses som en positiv aspekt för effektivitet.
- Arbetet är i början av en utvecklingsprocess, vilket öppnar för möjligheten att skapa en stabil grund för framtiden.
- Förslag om att använda korta dialogmöten och digitala forum (som Teams) för att underlätta kommunikationen.

Viktiga utmaningar

- Många interna och delregionala forum gör det svårt att få en tydlig överblick och förståelse för hur de påverkar varandra.
- Samarbetet innebär utdragna processer, vilket kan försvåra effektivitet.
- Svårigheter med att synka egna och gemensamma avtal kan leda till att upphandlingar ligger i otakt, det är komplext.
- Problem med att skapa en fungerande organisation och process i den egna kommunen. Här finns olika utmaningar för små och stora kommuner.
- Oklarheter kring vilka mandat de olika aktörerna har i sina respektive kommuner.
- Behov av tydligare och synkroniserad kommunikation, särskilt kring tidsplaner.

d) Stödmaterial till huvudmännen för organisation kring hjälpmedelsfrågor

Bakgrunden till dokument *Stödmaterial till huvudmännen för organisation kring hjälpmedelsfrågor* kommer från förra tillfället där ni diskuterade era olika roller och organisationer samt i vilka olika forum som hjälpmedelsfrågor diskuteras, det uppstod även ett behov av stöd för det interna arbetet. Resultatet från det mötet lyftes sedan vidare till beredningsgrupp Handbok & Sortiment, socialtjänst som arbetat fram ett utkast på dokumentet *Stödmaterial till huvudmännen för organisation kring hjälpmedelsfrågor*.

Hjälpmedelsforum diskuterar dokumentet i grupper utifrån frågeställningarna:

- *Räcker stödmaterialiet?*

- *Behövs det något mer?*
- *Behöver vi särskilja mellan SOL/HSL?*
- *Behövs det mer generiska exempel?*

Sammanfattning av det som grupperna lyfte fram:

Räcker stödmaterialet?

Stödmaterialet räcker delvis. Det är ett bra dokument som kan komplettera redan befintliga processer och ses som användbart för de som arbetar med dessa frågor. Bra att det går att fylla i sina egna representanter. Dock efterfrågades vissa förtydliganden och klarspråk, särskilt kring begrepp som "ansök om ändring i handboken" och "ansvarig för upphandling". Även kommunikationsvägar kan behöva förtydligas.

Behövs det något mer?

Förslag på att lägga till:

- Begreppslista
- Länklista för vidare information.
- Vilka roller som är representerade i olika forum samt tydliggöra hur myndigheter och utförare ska samverka.

Hjälpmedelsforum ser också ett behov av ett presentationsmaterial kopplat till dokumentet, för att underlätta spridning till ledningsgrupper och andra intressenter. Dessutom önskemål om större text och bild. I samband med dialogen lyftes även vinster med att Hjälpmedelsforums representanter kommer från olika verksamheter (verkställighet, myndighet, digitalisering med flera).

Behöver vi särskilja mellan SoL och HSL?

Det finns enighet om att det är värdefullt att stödmaterialet omfattar både hälso- och sjukvård och socialtjänst. Det är viktigt att tydliggöra när exemplen gäller det ena eller andra lagrummet eller när det gäller båda. Tydliggör också funktionen "kontaktperson i upphandlingen" (i relation till tidigare kontaktperson för projektet)

I samband med dialogen lyfts frågan om varför det finns två Hjälpmedelsforum, ett för hälso- och sjukvård och ett för socialtjänst. Bakgrunden till det är bland annat att Hjälpmedelsforum, hälso- och sjukvård funnits sedan många år och hanterar enbart frågor gällande personliga hjälpmedel inom hälso- och sjukvård. Att utöka det forumet att även omfatta socialtjänstens område och därmed dubblera antalet representanter bedömdes inte lämpligt. Men då vissa processer och hjälpmedel på sikt kan komma att beröra både socialtjänst och hälso- och sjukvård finns möjligheten att ha gemensamma möten i framtiden.

Behövs det mer generiska exempel?

Eventuellt kan det behövas fler eller andra generiska exempel. Till exempel sådana som belyser hur ändring av processer och annat innehåll i riktlinjer kan göras. Rubrikerna på exemplen bör ses över och bli tydligare.

I dialogen framhölls också att det behövs mer tid för att besvara enkäter, särskilt när de nya hjälpmedlen innebär nya arbetssätt.

Kim och Linda tackar för input och tar med sig synpunkterna till beredningsgrupp Handbok & Sortiment, socialtjänst för fortsatt bearbetning av dokumentet. Därefter kommer ledningsrådet för hjälpmedel få ta del av dokumentet innan det publiceras på sidan för erfarenhetsutbyten.

e) Kommunikationsvägar efter projektet Digital samverkan

I oktober genomfördes två dialogträffar för att informera om de kommunikationsvägar som gäller när projektet Digitala hjälpmedel i samverkan avslutas. Hjälpmedelsforum får ta del av den informationen.

Informationsspridning kommer följa de utarbetade kommunikationsvägar som finns sedan tidigare men blir något förstärkta. Det handlar om att:

- själv kunna hitta information på webbsidorna för [Hjälpmedel i Västra Götaland](#) och [Hjälpmedelscentralen](#).
- använda sig av funktionsbrevlådorna samordning.hjalpmedel@vgregion.se (för "vad-frågor", till exempel om organisation, processer, avtal och regelverk) info.hmc@vgregion.se (för "hur-frågor", till exempel om sortiment, beställningar, utbildning, kundnummer och behörighet till webSesam)
- ta emot information om upphandling via funktionsbrevlådan i kommunen (den informationen kommer även skickas till representanter i Hjälpmedelsforum för kännedom).
- beredningsgruppsrepresentanter för dialog inom sitt kommunalförbundsområde.
- hjälpmedelsforums representanter för dialog inom sin kommun.
- vid behov bjudas in till informations- och dialogmöten kring vissa sakfrågor.

Hjälpmedelsforum ger förslag om att skapa Teamsytor för att samla och dela information. Kim och Linda tar med det förslaget till samverkansfunktionen. Idag finns informationsbrev och anteckningar från Hjälpmedelsforum och Ledningsrådet för hjälpmedel publicerade på [Hjälpmedel i Västra Götalands sidor](#).

3) Information från hjälpmedelscentralen

a) Hjälpmedelscentralens webbplats

Genomgång av hjälpmedelscentralens webbplats. Det är en utmaning att orientera sig på webbplatsen i början. Almir uppmanar de som inte hittar rätt på webbplatsen att kontakta kundtjänst vid frågor, de kan guida på er rätt.

Almir visar var följande finns:

- blanketten för ansökan om behörighet till webSesam
- sortimentsöversikter för digitala hjälpmedel. När det finns hjälpmedel i sortiment kommer det finnas en sortimentsöversikt som benämns *Digitala hjälpmedel, socialtjänst*
- blanketten för beställning av buffertförråd
- rapportering av avvikelser, fel och förkommet hjälpmedel. Viktigt att rapportera när det har gått fel, det blir ett underlag i det kontinuerliga förbättringsarbetet.

Almir uppmanar Hjälpmedelsforum att lämna synpunkter på Hjälpmedelscentralens webbplats genom att mejla eller ta upp det på kommande möten med Hjälpmedelsforum.

En fråga från Hjälpmedelscentralen till Hjälpmedelsforum, socialtjänst är var visningar av socialtjänstens produkter bäst äger rum för att nå som många som möjligt, frågan kommer lyftas vidare till beredningsgrupp Avtal & Överenskommelse.

4) Upphandling Läns gemensam plattform för digitala hjälpmedel

Rosanna Björklund, projektledare för upphandling av läns gemensam plattform, anställd på VästKom, ger en lägesrapport från pågående arbete.

Kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen driver gemensamt projekt ett för att upphandla en länsgemensam plattform för digitala hjälpmedel. Just nu pågår arbetet med att konkretisera behov, situationer och beslutsprocesser inför kommande förvaltning. Även finansieringen ses över. En upphandlingsgrupp arbetar med att sammanställa kravställning som kommer skickas ut på remiss till leverantörer inom kort. Ambitionen är att tilldelning kan ske innan 31 maj. Parallellt med detta pågår kommunikation, dialog och förankring i olika grupperingar.

Uppdraget omfattar digitala hjälpmedel inköpta inom samarbetsavtalen för personliga hjälpmedel och avgränsas genom att:

- data inte ska användas till forskning
- plattformen ska endast hanteras av personal och brukare/patient – inte av anhöriga
- samtycke registreras verksamheternas egna verksamhetssystem (inte i plattformen)
- kravställning för att möjliggöra framtida integrationer till kommunens/VGR:s IT-system. Integrationerna kommer inte byggas inom ramen för projektet.
- viss administration kommer utföras i verksamheternas egna verksamhetssystem eller i det uppkopplade produktens system (inte i plattformen).

Hjälpmedelsforum har frågor gällande nivån på kravställning av integrationen till andra IT-system och om alla digitala hjälpmedel kommer hanteras via plattformen. Rosanna svarar att kravställningen är relativt detaljerad, kraven beskriver vilka typer av API:er som önskas. Angående vilka produkter som ska använda plattformen kommer ställningstaganden göras för varje produkt.

Plattformen kommer driftas av leverantör eller av Västra Götalandsregionen. Sannolikt kommer anslutningen göras via en sambi-federation.

För att få veta mer om kommunernas förutsättningar och behov har frågor har skickats ut från VästKom till kommunalförbunden, som i sin tur vidarebefordrat dem till kommunernas socialchefer.

Hjälpmedelsforum ställer sig försiktigt positiva till gemensam plattform, det kommer bli viktigt vad det blir för plattform. Även viktigt med användarvänlighet och fortsatt utvecklingsarbete så att inte plattformen blir omodern. Ytterligare ett medskick är att ett för högt säkerhetstänk ibland kan ställa till det och innebära "work around-lösningar" och merarbete för att klara kontinuitetsavbrott. Det är viktigt att tänka kontinuitet redan vid kravställan.

5) Sortiment

a) Hjälpmedel på väg in i sortiment

Avseende *digital tillsyn och mobila trygghetslarm* så på går just nu tilldelning, den förväntas vara klar i mitten av vecka 47. Efter det påbörjar fem kommuner (Mellerud, Bengtsfors, Trollhättan, Göteborg och Skövde) pilottester. Produkterna kommer testas både inom hemtjänst, LSS-verksamhet och på äldreboenden. Maria från Mellerud berättar kort om deras förberedelse som påbörjades förra hösten.

Hjälpmedelsforum ställer frågor om kostnader för licenser. Licenskostnader och antal produkter ingår i upphandlingsarbetet och omfattas av kravställan, lika så omfattas integrationer till vanliga verksamhetssystem.

För digitala hjälpmedel som finns i sortiment är det leverantören som skapar ”mappar” för behörighet och administration för respektive kommun. Det görs när kommunen börjar beställa hjälpmedlet. Vid återlämning är rekommendationen att kommunen nollställer hjälpmedlet men att även Hjälpmedelscentralen kontrollerar att det inte innehåller data från tidigare brukare/patient, i samband med rekonditionering.

Upphandlingen av *digitala lås* har påbörjats. I fredags skickades en enkät för deltagande i upphandling ut till funktionsbrevlådorna som kommunerna hänvisat till, 29 november är sista dag att besvara enkäten. Information skickades också ut till Hjälpmedelsforum, socialtjänst. Behörighetshantering för digitala lås kommer administreras av respektive kommun.

Beslut om införande av hjälpmedlet *Digitala hembesök* i sortiment inom socialtjänstens område har fattats av direktören för Västkom och instyrning till koncerninköp är gjord. När ledningsrådet för hjälpmedel gjorde sitt ställningstagande gav de också beredningsgrupp Handbok & Sortiment i uppdrag att bedöma om *Digitala hembesök* även bör vara förskrivningsbart inom hälso- och sjukvård.

Kim påminner om vikten av att bidra med ”rätt” kompetens till upphandlingsgrupper, det är direkt avgörande för vilka hjälpmedel som kommer kunna upphandlas.

6) Kompetens för behovsbedömning av personliga hjälpmedel inom socialtjänst

Det är viktigt att göra [Koncept för kompetens vid behovsbedömning och beställning av hjälpmedel inom socialtjänst](#) mer känt och att personal börjar utbilda sig. Förslag är att påtala vikten av utbildning i nästa informationsbrev till Hjälpmedelsforum och även betona chefernas ansvar i det. Flera medarbetare i pilotkommunerna för digital tillsyn och mobila trygghetslarm har gjort den regionala webbutbildningen. Hjälpmedelsforum resonerar som så att när det väl finns hjälpmedel i sortiment så kommer sannolikt också andelen som går utbildning att öka.

7) Övrigt

a) Dialog om samtycke, en punkt för framtida möte?

På föregående möte lyfte representanter upp önskemål om att föra dialog om samtycke. Då det pågår en statlig utredning avseende Valfärdsteknik för personer med nedsatt beslutsförmåga som ska vara klar 1 april 2025 föreslås att denna fråga blir en punkt för mötet i maj, vilket Hjälpmedelsforum ställer sig positiva till.

8) Utvärdering av dagens möte

Citat från några representanter som flera instämde i:

”Bra möte med bra dialoger.”

”Mer och mer klarnar.”

9) Nästa möte

Presentationen och mötesanteckningar från dagens möte publiceras en vecka efter mötet på [Vårdsamverkans webbplats](#).

Nästa möte blir i maj. Inbjudan skickas ut en månad innan mötet och uppdateras med dagordning ca två veckor innan mötet.

Kim, Almir och Linda tackar för dagens möte och hälsar alla välkomna till nästa möte!